

Модернізація управління в контексті вимог Закону України «Про освіту»

*Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної онлайн-конференції
(20 травня 2020 року)*

Харків – 2020

УДК 37.07(477)
ББК 74.04(4УКР)6

За загальною редакцією директора Інституту підвищення кваліфікації педагогічних працівників і менеджменту освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди, професора Р. Черновол-Ткаченко; заступника директора Інституту підвищення кваліфікації педагогічних працівників і менеджменту освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди, професора О. Мармази; завідувача кафедри наукових основ управління, доцента О. Гречаник.

Затверджено Вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди Протокол № 3 від 12.06.2020

Редакційна колегія:

Т. Бережна – кандидат педагогічних наук, вчений секретар Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»;

О. Галус – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії;

В. Зелюк – кандидат педагогічних наук, доцент, директор Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені М. В. Остроградського;

З. Рябова – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, управління та адміністрування Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти» НАПН України;

А. Сбруєва – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка;

О. Деменко – кандидат юридичних наук, доцент, директор Департаменту освіти Харківської міської ради, заслужений працівник освіти України, «Відмінник освіти України».

Тексти доповідей друкуються в авторській редакції.

Модернізація управління в контексті вимог Закону України «Про освіту» : матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції; [за заг. ред. проф. Р. Черновол-Ткаченко, проф. О. Мармази, доц. О. Гречаник]. Ч. 1. — Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020. — 425 с.

ISBN 978-966-8196-21-8

Матеріали розкривають аспекти модернізації управління закладами освіти в контексті реалізації Закону України «Про освіту», підготовки сучасних керівних кадрів, менеджерів різних сфер господарювання. На теоретико-прикладному рівні схарактеризовано сучасні підходи до управління закладами освіти різних типів і педагогічними колективами цих закладів, визначено засоби розвитку професійної компетентності педагогічних і науково-педагогічних працівників, персоналу організацій і установ. Висвітлено питання самовдосконалення керівників ЗО і педагогів, розглянуто питання професійного й особистісного розвитку педагогічних кадрів.

Видання буде корисним для здобувачів освіти менеджерських спеціальностей, керівників закладів освіти різних типів, працівників системи освіти, у т.ч. підготовки та підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти.

ISBN 978-966-8196-21-8

© Р. Черновол-Ткаченко, О. Мармаза, О. Гречаник
© Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди,
ІПКПМО, 2020

ЗМІСТ

Авраменко Д. В. <i>МОТИВАЦІЙНИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ</i>	9
Аксьонова Н. М. <i>ПРОБЛЕМА ГОТОВНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У КОНТЕКСТІ УПРАВЛІНСЬКОГО ОСМИСЛЕННЯ</i>	13
Асратян А. Л. <i>ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ЯК УПРАВЛІНСЬКА ПРОБЛЕМА</i>	18
Бабич М. М. <i>СТВОРЕННЯ УМОВ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ШКОЛИ ЯК ШЛЯХ ДО РОЗВИТКУ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ПЕДАГОГІВ</i>	24
Бабич О. І. <i>ОПТИМІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ</i>	30
Баришнікова О. М. <i>ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ</i>	35
Бережна Т. І. <i>ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ ПЕДАГОГА ЯК ОБ'ЄКТ УПРАВЛІННЯ</i>	38
Бих В. А. <i>ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ У ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ</i>	46
Булавицька Н. О. <i>МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ЕСТЕТИЧНИМ ВИХОВАННЯМ УЧНІВ</i>	50
Васильєва А. Є. <i>УПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПЕДАГОГІВ</i>	55
Водолазська Т. В. <i>ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО МОДЕЛЮВАННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА</i>	59
Воскобойнікова Н. А. <i>УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕКТИВУ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ</i>	65
Годун М. О. <i>УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ КОНФЛІКТОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ</i>	70

activity, educational institution, management, head.

УДК 005.33

ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ЯК УПРАВЛІНСЬКА ПРОБЛЕМА

Асратян А. Л.

У статті розглядаються здоров'язбережувальні технології як засоби управлінського впливу на освітній процес в закладах загальної середньої освіти з метою вирішення проблеми здорового способу життя підростаючого покоління

Ключові слова: здоров'я, здоров'язбережувальні технології, здоровий спосіб життя учнів як управлінська проблема.

Постановка проблеми. Бурхливі зміни в житті людства у ХХІ столітті: високі технології, інтернет, глобалізація довколишньої дійсності ставлять нові виклики в системі освіти. Здоров'язбережувальні компетентності та здоров'яформувальні технології освітнього процесу – важлива вимога освітньої програми і самого сучасного життя.

У Концепції «Нова українська школа» наголошується, що метою повної загальної середньої освіти є різнобічний розвиток особистості, яка має постійно самовдосконалюватися і готуватися до освіти впродовж усього життя [4]. Разом з тим, мусимо розуміти, що без доброго здоров'я це не можливо реалізувати. Тож одним із пріоритетних завдань сучасного закладу освіти є запровадження, розширення функціонування здоров'язбережувальних технологій. Саме тому ключові питання щодо збереження й зміцнення здоров'я потрібно розв'язувати, насамперед, педагогічними засобами, комплексно.

Саме тому, збереження і зміцнення здоров'я підростаючого покоління визначаються пріоритетними завданнями соціальної програми нашої держави, стратегічні цілі якої закладено в Конституцію України, закріплені Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту».

Таким чином, сучасні процеси модернізації системи освіти мають бути направлені не лише на виховання конкурентоспроможного молодого покоління компетентного в різних життєво важливих сферах суспільства, а й вирішувати якісно й ефективно питань здорового способу життя та безпеки життєдіяльності підростаючого покоління.

Отже, впровадження здоров'язбережувальних технологій у діяльність закладу загальної середньої освіти (ЗЗСО) як управлінська проблема має забезпечити знання і розуміння учнями питань формування, збереження, зміцнення і відновлення власного здоров'я та розвивати компетентності дотримуватися правил здорового способу життя.

Надзвичайно важливо, щоб керівник ЗЗСО разом зі своєю командою піклувалися про хорошу фізичну форму підростаючого покоління,

спрямовували його наявну енергію в правильне русло й забезпечували здоровий імунітет.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Феномени здоров'я і здорового способу життя вивчаються медициною, філософією, соціологією, психологією, педагогікою, валеологією та іншими дисциплінами, що свідчить про значну увагу науковців до цієї проблеми. Загальнотеоретичні питання формування здорового способу життя розглянуто в роботах Г. Апанасенка, Є. Бондаревського, О. Дубогай, В. Новосельського, В. Платонова, С. Канішевського та інші. Педагогічні умови формування культури здоров'я та здорового способу життя досліджували С. Кириленко, Л. Лубишева, Н. Соловйова, Ю. Драгнєв та інші.

У працях видатних учених: (А. Асмолов, Г. Апанасенко, І. Брехман та інші) досліджувалися питання формування культури здоров'я суб'єктів педагогічного процесу; концептуальні основи здоров'язберігаючих технологій у вихованні розкрили (Т. Бондаревська, Г. Голобородько). Здоров'я-збережувальні технології закладу освіти в умовах сучасних освітніх змін вивчали О. Дубогай, С. Свириденко та інші); формування здорового способу життя дітей та підлітків (С. Боткін, Г. Ващенко, Е. Вільчковський, Г. Власюк, І. Петренко та інші).

Однак, не дивлячись на увагу науковців до досліджуваної проблеми, вона лишається актуальною і не в повній мірі досліджуваною і на сьогодні.

Мета статті – розкрити вирішення проблеми забезпечення здорового способу життя в освітньому процесі ЗЗСО шляхом впровадження здоров'язбережувальних технологій.

Виклад основного матеріалу. В останні десятиріччя спостерігається помітна тенденція до погіршення здоров'я підростаючого покоління. Найбільш вагомими чинниками цього процесу є екологічні проблеми, відсутність системної профілактичної діяльності держави та суспільства, неякісне харчування, зниження рівня життя сімей, медичного обслуговування, прискорення темпу життя й зростання психологічного та емоційного навантаження на учнів в освітньому процесі і поза його межами, тощо. Обсяг розвивальної інформації, яку отримують учні, постійно зростає. Відповідно зростає і розумове навантаження. А це нерідко призводить до перевтоми, що негативно позначається на стані здоров'я. Класноурочна система у її сучасному вигляді, як і відсутність відповідного освітнього середовища, яке б дозволяло ефективно організовувати реалізацію завдань здоров'я-збережувальних технологій, стають причиною погіршення умов для збереження та розвитку здоров'я учасників освітнього процесу. Саме тому, відповідно до принципів Нової української школи, важливе місце в закладі освіти має відводитись формуванню екологічної грамотності та здорового життя [4]. Під цим держава розглядає уміння розумно та раціонально користуватися природними ресурсами в рамках сталого розвитку, усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя.

Отже, здоров'язбережувальні технології в освіті мають бути спрямовані на вирішення пріоритетного завдання: збереження, підтримки і збагачення здоров'я учасників освітнього процесу в ЗЗСО: дітей, педагогів і батьків як умови успішного росту і розвитку особистості, її духовного і фізичного вдосконалення, а в подальшому – успішного життя.

Враховуючи психолого-педагогічні особливості освітнього процесу, іншою важливою складовою є вміння вчитися впродовж життя. Це дає змогу пошуку та засвоєння нових знань, набуттю нових вмінь і навичок, ефективному керуванню ресурсами та інформаційними потоками, вмінню визначати освітні цілі та способи їх досягнення, вибудовувати свою траєкторію, пов'язану зі здоровим способом життя, оцінювати власні результати освіти.

Послугуючись науковими розвідками, нами адаптовану у практику управлінської діяльності такі здоров'язбережувальні технології як медико-профілактичні, які здійснюються у межах медичних вимог і норм з використанням медичних засобів і відповідного персоналу.

Ці технології спрямовані на виховання культури здоров'я підростаючого покоління при безпосередній участі адміністрації ЗЗСО і колективу медичних працівників. Профілактичними заходами у цьому напрямку є: проведення моніторингу здоров'я учнів і підготовка рекомендацій кожному для його зміцнення. В обов'язковому порядку інформація про необхідність звернути увагу на проблеми здоров'я дитини доноситься до батьків за допомогою класного керівника. Контроль рівня фізичного розвитку і фізичної підготовленості учнів проводять медики, а моніторинг здійснює вчитель фізичної культури. Організацію і контроль за повноцінним харчування здійснює адміністрація з медичним працівником. Під постійним контролем адміністрації і відповідних служб знаходяться приміщення їдальні, якість харчування і різноманітність його меню, забезпечення відповідних санітарно-гігієнічних умов: комфортна температура і свіжість повітря, достатній рівень освітлення кабінету.

Адміністрація та класні керівники мають організовувати зустрічі учнів з лікарями поліклініки для профілактики ВІЛ-СНІДу та шкідливих звичок упередження вірусних захворювань у передепідеміологічний період. Важливо організовувати зустрічі з працівниками державної служби надзвичайних ситуацій, які мають надати не просто інформацію, а й практично показати і навчити як вести себе у випадку різних надзвичайних ситуацій.

Фізкультурно-оздоровчі технології спрямовані на організацію спортивної підготовки і відновлення працездатності учнів у процесі їхньої освітньої діяльності, а тому передбачають тісний зв'язок урочної форми занять з позаурочною у таких аспектах: організаційно-методичному і послідовності дотримання змісту (доступність занять і розмаїття їх форм, що забезпечить можливість залучення широкого кола учнів).

Важливо також дотримуватись збереження спадкоємності принципів і методів роботи між ЗЗСО і закладами позашкільної освіти, доцільності

використання фізкультурно-оздоровчих заходів у різні періоди освітнього процесу, що беруть початок у позаурочних формах. У режимі освітнього процесу ці заходи мають забезпечувати передумови для оптимальної розумової працездатності (йдеться як про підвищення розумової діяльності, так і про її відновлення). Звичайно, фізичні вправи в режимі освітнього процесу вельми обмежені за змістом, оскільки підпорядковані розв'язанню вузьких гігієнічних задач, але якщо вони виконуються щоденно, то можуть суттєво доповнювати будь-які уроки, роблячи значний внесок у гармонійний фізичний розвиток учнів.

Ми погоджуємося з позиціями наукових досліджень [1, 2], що серед основних задач фізкультурно-оздоровчих заходів в режимі освітнього процесу є: активізація рухового режиму протягом освітнього процесу; впровадження елементів фізичної культури у повсякденний побут учнів; вдосконалення культури рухів; забезпечення гігієни розумової праці й підтримання оптимального рівня працездатності в освітній діяльності; формування навичок організованості, свідомої дисципліни.

При визначенні змісту, способів організації, методики проведення фізкультурно-оздоровчих заходів необхідно враховувати: вікові особливості учнів різних контингентів; рівень їхньої фізичної підготовленості; характер впливів розумової праці (типові робочі пози, функціональний стан організму, динаміку працездатності протягом дня, особливості умов проведення занять: місце, ліміт часу тощо). Важливо також у цьому процесі дотримуватись наступних умов: забезпечувати відповідний санітарно-гігієнічний стан проведення занять; враховувати фізіологічні закономірності переходу від навчальних занять до виконання фізичних вправ і наступного повернення до розумової діяльності; дотримуватись послідовності виконання вправ відповідно до задач і методичних розробок кожної з форм занять (швидкий показ учням вправ, кратність і чіткість пояснень з використанням доступної для учнів термінології; оптимальна моторна щільність занять за помірних фізичних і психічних навантажень, що забезпечить загальний тонізуючий вплив на організм; підтримання інтересу учнів до подібних заходів шляхом новизни, емоційності вправ, варіювання вихідних положень, об'єднання простих вправ у комбіновані дії).

Зміст вправ розробляється вчителем фізичної культури й поступово оновлюється протягом 2-3 тижнів. Найпершими варто замінювати вправи, які швидко засвоюються учнями, а тому з огляду на адаптацію організму втрачають свій фізіологічний ефект. Під час підбору вправ варто звертати увагу на ритмічне чергування фаз напруження і розслаблення м'язів.

Фізкультурно-оздоровчий напрям діяльності має на меті організацію спортивної підготовки; залучення до оздоровчих заходів, що призводить до масовості, причому добровільної, проведення медичного спостереження за дотриманням комфортних умов навчання і відпочинку.

Технології забезпечення соціально-психологічного благополуччя підростаючого покоління мають сприяти їхньому психічному і соціальному здоров'ю в умовах сучасних освітніх змін і змін соціуму.

Важливими складовими цього напрямку є психологічна підтримка та супровід учнів з соціальних чи психологічних проблем. Практичні психологи мають систематично проводити інтерактивні заняття, тренінги, ігри-релаксації з вищевказаних питань з метою ширшого інформування та закріплення знань. Основною метою психолога на сьогодні є стимулювання здорового мікроклімату в класних колективах та ЗЗСО в цілому.

Здоров'язберезувальні технології закладу освіти в умовах сучасних освітніх змін проявляються, насамперед, у забезпеченні поінформованості учнів щодо здорового способу життя, раціонального харчування, профілактики ВІЛ-СНІДу та шкідливих звичок, а також створенні стійкого морально-психологічного клімату та умов безпеки життєдіяльності. У цьому процесі основну роль відіграють психолог, медсестра, вчителі основ здоров'я, класні керівники, адміністрація ЗЗСО у співпраці з працівниками охорони здоров'я, служб внутрішніх справ, надзвичайних ситуацій, медицини. Це ті питання, відповіді на які в першооснові мають забезпечити в ЗЗСО.

Динамічний характер сучасного життя вимагає від підростаючого покоління витрат чималих ресурсів для орієнтування і діяльності в ситуаціях, що постійно змінюються. Це виснажує особистість і веде до погіршення її здоров'я. Водночас відсутність душевного благополуччя у батьків так чи інакше відображається на психоемоційному стані дітей і порушує їхню психологічну рівновагу. Експерти Всесвітньої організації охорони здоров'я на основі аналізу результатів численних досліджень в різних країнах впевнено довели, що порушення психічного здоров'я найчастіше спостерігається у дітей, які страждають від недостатнього спілкування з дорослими і їх ворожого ставлення, а також дітей, які зростають в умовах сімейного розладу. Також не кожній дитині комфортно від спілкування з однолітками, вчителями і учнями, коли вона перебуває і в ЗЗСО. Часто порушуються її права і автономія. Значне збільшення інформації призвело до того, що учні, як правило, перевантажені навчальними завданнями [5].

Теоретичний аналіз наукової психологічної і педагогічної літератури показав, що ці питання потребують поглибленого дослідження. Отже, керівник нової генерації повинен мати не лише ґрунтовні професійні знання та вміння, а й сформований комплекс якостей, можливостей, властивостей особистості, які відповідають вимогам менеджера освіти, що дасть йому змогу реалізувати здоров'язберезувальні технології в освітньому процесі ЗЗСО.

Вирішенню цієї проблеми можуть слугувати інтерактивні методи освіти, що пропонуються в розробці тренінгових занять, які допоможуть учням розв'язати стереотипи і міфи, пов'язані з вживанням алкоголю, куріння та наркотиків. Зокрема, вправа «Мозковий штурм» сприятиме визначенню учнями рис характеру притаманних здоровій людині, допоможе змодельовати власну «Модель здоров'я»; її основні складові та фактори, що впливають на нього. В ході тренінгу учні мають змогу отримати достовірну інформацію про шкідливі звички. Цьому слугує перегляд відеоролика «Вплив шкідливих

звичок на життя і здоров'я людини», який підсилює їх відразу до алкоголю, нікотину та наркотичних речовин. Важливим етапом є обговорення переглянутого матеріалу, в ході якого підліткам створюються умови продемонструвати рівень розуміння отриманої інформації, відверто відповісти на питання: «Чому молодь курить, вживає алкоголь та наркотики?» Разом у тим учасники тренінгу мають можливість взяти участь у практичних експериментах типу «Руйнівник» чи «Сила звичок», які наочно продемонструють вади шкідливих звичок. На завершення практичного заняття доцільним є бліц-опитування, яке підводить підсумки тренінгу та перевірку набутих знань учнів з обґрунтуванням їх відповідей.

Нами розкрито одну, як на наш погляд, досить продуктивну складову здоров'язбережувальної технології соціально-психологічного благополуччя. А сьогодні є можливість використання різноманітних засобів, які б впливали на мотиваційну сферу учнів, не залишали їх байдужими, змушували б переглядати пріоритети власного життя. Таким чином, участь учнівської молоді в практичному занятті у формі тренінгу приводить їх до спільної думки, що здоров'я – безцінне надбання не лише окремої людини, а й всього суспільства, це стан повного фізичного і психічного благополуччя, це відсутність хвороб, це зміцнення усвідомлення власної гідності, це відчуття радості від того, як ти виглядаєш, а отже, це є найбільша цінність їхнього життя.

Не аби яка роль у досліджуваному нами процесі належить технології здоров'язбереження і здоров'язбагачення вчителів, спрямованої на розвиток культури їхнього здоров'я, в тому числі культури професійного здоров'я, розвитку потреби до здорового способу життя.

Дбайливе ставлення до потенціалу здоров'я педагогічного колективу ЗЗСО доцільно здійснювати системою практичних заходів: профілактика синдрому емоційного вигорання і хронічного стресу, проведення психологічного тестування, надання індивідуальних консультацій психологом залежно від емоційного стану педагога; спортивно-оздоровчі заходи, організовані адміністрації (спартакіади для вчителів, регулярне відвідування секцій і груп здоров'я, які проводяться в приміщенні закладу освіти); система лекторіїв та тренінгів на теми здорового способу життя; створення спеціальних умов для роботи (затишна вчительська, їдальня, спортивні та тренажерні зали, комфортне обладнання навчальних аудиторій); проведення днів здоров'я з виїздом на природу або базу відпочинку; – створення здорового психологічного клімату в колективі (спільні вечори, свята) [5].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Результати аналізу фахової літератури та практичного досвіду дозволили встановити, що недостатньо уваги приділяється комплексному системному аналізу підходів до формування у підростаючого покоління цінностей здорового способу життя в ЗЗСО. Це обумовило теоретично обґрунтувати проблему вирішення забезпечення здорового способу життя в освітньому процесі ЗЗСО шляхом впровадження здоров'язбережувальних технологій, розкритих у змісті статті.

Подальші наші розвідки будуть спрямовані на проведення аналізу та обґрунтування його результатів про стан здоров'я в освітньому процесі ЗЗСО, отриманих після впровадження здоров'язбережувальних технологій.

Список використаних джерел

1. Козина Ж. Л. Система современных технологий интегрального развития и укрепления здоровья людей разного возраста : монографія. Харьков-Радом, 2017. 411 с.
2. Міхеєнко О. І. Підготовка майбутніх фахівців зі здоров'я людини до застосування здоров'язміцнювальних технологій: теоретико-методичні аспекти : монографія. Суми, 2015. 316 с.
3. Непша О.В., Суханова Г.П., Іваненко В. В. Здоров'я як потреба і цінність людини в сучасному суспільстві. *Роль освіти у формуванні життєвих цінностей молоді*: матеріали регіональної науково-практичної конференції студентів і молодих учених (02 грудня 2016 р.). Мелітополь, 2016. С. 180—182.
4. Нова українська школа : poradnik для вчителя / Під заг. ред. Н. М. Бібік. Київ, 2017. 206 с. С. 14–15.
5. Сучасні технології збереження здоров'я учнів у діяльності психологічної служби і психолого-медико-педагогічних консультацій : посібник. Київ, 2016. 218 с.

INTRODUCTION OF HEALTH-SAVING TECHNOLOGIES IN THE ACTIVITIES OF THE EDUCATIONAL INSTITUTION AS A MANAGEMENT PROBLEM

Asratyan A. L.

The article considers health technologies as a means of managerial influence on the educational process in general secondary education institutions in order to solve the problem of a healthy lifestyle of the younger generation.

Key words: health, health technologies, healthy lifestyle of students as a management problem.

УДК 371

СТВОРЕННЯ УМОВ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ШКОЛИ ЯК ШЛЯХ ДО РОЗВИТКУ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ПЕДАГОГІВ

Бабич М. М.

У статті йдеться про необхідність створення умов в освітньому середовищі школи задля розвитку професіоналізму педагогів. Визначено основні види умов в освітньому середовищі школи, що впливають на вдосконалення професіоналізму педагогів: організаційно-педагогічні, морально-психологічні, матеріально-технічні та валеологічні. Описано чинники, що забезпечують дотримання згаданих умов.

Ключові слова: умови, розвиток, професіоналізм педагогів, освітнє середовище, школа.

Постановка проблеми. В умовах оновлення освіти зросла потреба